

Taboꝛ

BOG

NAROD

DOMOVINA

1977

EL FORTIN

št. 9

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov ● TAVOR je last in vestnik Tabora SPB ● Mnenje Tabora SPB predstavljajo članki, ki so podpisani od glavnega odbora ● Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič ● Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila: za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

TAVOR is the voice of the Confederation of the United Slovene Anticomunists.

TAVOR es el órgano de la Confederación de los Anticomunistas Eslovenos Unidos ● Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.352.870.

Naročnina: Argentina 600.— pesov; Južna Amerika 4.— dolarje; Evropa — Avstralija 6.— dolarjev; ZDA in Kanada 7.— dolarjev (zračno paketi). Letalska naročnina za vse države: 10.— dolarjev.

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, 1655, J. L. Suárez — Bs. As., Argentina. Telefon: 766-7513.

N a s l o v n a s l i k a

Ker ga je dala najhujša stiska, ko je naš narod krvavel vsled komunističnega prekucništva v službi Stalinove svetovne zarote prav za časa tuje okupacije naše zemlje, je general Leon Rupnik postal njegova last. Svetal zgled njegove žrtve je tudi danes po enaintridesetih letih njegove mučeniške smrti vodilo, ki nam sveti pri našem nenehnem boju za Boga - Narod - Domovino.

.....
P O R A V N A J T E N A R O Č N I N O !
.....

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Septiembre 1977

BUENOS AIRES

September 1977

El comunismo – nuestro enemigo de hoy, de ayer y de siempre

COMUNISMO, palabra e idea „mágica-salvadora“. Nació a fines del siglo pasado y sigue siendo siempre el motivo de discusiones y piedra de discordia. Aún hoy es el tema para polémicas. Para algunos es un ídolo, una salvación para la humanidad, el modo de vivir para el futuro, el signo del progreso etc. Para otros es un demonio personificado, la opresión, la negación de todo lo que a cualquier ser humano debe ser sagrado, la negación absoluta de la libertad y de los derechos humanos. Donde, cuando nació el comunismo y quiénes eran sus padres, cómo se proyecta esa idea desde su nacimiento hasta nuestros días, es el tema que pienso desarrollar en este ensayo; pero no en forma clásica, ni tampoco filosófica, llena de citados, datos y fechas, entendida solo por algunos, sino que pienso escribir sencillamente en el idioma del pueblo y para el pueblo para que así todos puedan entenderlo.

¿Qué es el comunismo para mí, que lo he visto de cerca como es en la práctica y en la realidad? ¿Cómo es el comunismo antes de llegar al poder y cómo es después cuando se apodera del gobierno. Cómo lo defino yo?

Imaginémonos que caminamos por un camino desierto, ya todos cansados y exhaustos. De repente, se nos aparece allá lejos en el horizonte una imagen de un edificio enorme y hermoso, que nos invita a reparar nuestras fuerzas debajo su techo y refugiarnos en él. Más nos acercamos a ese edificio, más desaparece esa imagen de la belleza, la perfección. Cuando llegamos allá, nos convencemos, que sólo es una ruina, un rancho que se está cayendo. Eso es el comunismo.

No conociéndolo, escuchando sus profetas, nos parece que es la salvación de las masas oprimidas del proletariado y de la clase media. Nos parece que es el justiciero que acabará con el opresor capitalista y que dará

tan anhelada libertad y el progreso a la clase humilde. Pero cuando nos profundizamos en el estudio del comunismo nos convencemos, que es la burla más cruel, que es la negación de la libertad, que es la opresión, que es la tiranía más grande de todos los tiempos y que es la esclavitud jamás vista.

El comunismo, cuando todavía no está en el poder, promete el oro y el moro. Se muestra defensor de las libertades humanas, el defensor de la clase obrera, se muestra como un símbolo del progreso y garante de los derechos humanos, de la igualdad de las clases y como único salvador de la humanidad. Pero cuando ya está en el poder, al cual nunca llega por vía democrática en las elecciones libres, con el sufragio de la mayoría popular, sino por la fuerza, el terror, se quita la máscara salvadora y se muestra tal como es en la realidad. En vez de liberación nos da esclavitud.

Cuando y donde gobierna el comunismo, no hay democracia, no hay libertad, no hay respeto por el ser humano, no hay igualdad ni de los derechos ni de las clases sociales.

Esto se está comprobando desde que el comunismo subió al poder en Rusia, Polonia, Checoslovaquia, Hungría, Alemania Oriental, Yugoslavia, Bulgaria, China, Cuba e Indochina.

Esto lo vemos en todos los movimientos pseudolibertadores de todas las latitudes de la tierra. Donde hay comunismo, allí hay sangre, terror, opresión, sufrimiento y pánico. En vez de la libertad, nos ofrece las cadenas de la esclavitud más cruel de todas las épocas.

(Continúa)

Komunizem – naš sovražnik danes, včeraj in vedno

Komunizem, „očarljiva in rešilna“ beseda in ideja se je pojavil ob koncu preteklega stoletja in je še vedno predmet razprav. Za nekatere je ideal, rešitev, za človeštvo, način življenja v bodočnosti in znamenje napredka itd. Za druge pa je posebljeni vrag, tiranija, preganjanje, nasilje in zanikanje vsega, kar je vsakemu človeku najdražje; absolutna negacija svobode in človeških pravic.

Kdaj in kje je nastal komunizem in kateri so njegovi očetje, kako se razvija in razpleta ta ideja od njenega začetka pa do današnjih dni, o tem bom pisal v tej razpravi. Ne bo to nobena znanstvena razprava, polna filozofskih trditvev, načel in datumov, temveč bo pisana v preprosti obliki, da bo razumljiva za vsakega, ker je pisana za preprostega človeka in jo bodo tako lahko vsi razumeli.

Kaj je komunizem za mene, ki sem ga videl od blizu, kar je v resnici

in v praksi. Kako izgleda komunizem predno pride do oblasti in kakšen je potem, ko pride na vladno? Kako označujem jaz komunizem?

Predstavljam si, da smo popotniki, da potujemo po zapuščeni cesti vsi utrujeni in izčrpani. Nenadoma imamo privid. Pred nami v daljavi se dviga velika in lepa palača, ki nas vabi, da se v njej odpočijemo in okrepiamo. Ko se pa vedno bolj približujemo temu poslopju in končno pridemo do njega, vidimo, da je to kar se nam je zdelo, da je palača, samo ruševina neke revne kolibe. To je komunizem.

Dokler ga ne poznamo in samo poslušamo njegove lažnjive preroke, se nam zdi, da je to rešitev zatiranih slojev proletarijata in meščanstva. Se nam zdi, da je komunizem odrešenik in pravičnik, ki bo uničil kapitalističnega tlačitelja in da nam bo dal svobodo in rešitev človeštvu, kakor tudi napredek preprostim ljudem. Toda kadar se poglobimo v študij o komunizmu, se prepričamo, da je zatiranje in najhujša tiranija v vseh časih in v vseh dobah in da je najhujše suženjstvo.

Dokler komunizem še ni na oblasti, obljublja gradove v oblakih, se kaže branilca človečanskih svoboščin in pravic, hoče biti branilec delovnega ljudstva in se kaže kot simbol napredka, porok človečanskih pravic in zagotavlja enakost vseh razredov skupnosti.

Ko pa pride komunizem do oblasti, do katere nikoli in nikjer ni prišel potom svobodnih in demokratskih volitev, izvoljen po večini naroda, si sname masko in se pokaže v vsej slabosti, hudobnosti in goloti. Namesto osvoboditve nam prinese sužnost. Kadar in kjer vlada komunizem ni demokracije, ne svobode, ni enakosti in ni spoštovanja človečanskih pravic.

To lahko dokažemo in vidimo, odkar je komunizem na oblasti v Rusiji, na Poljskem, v Češkoslovaški, na Madžarskem, v Vzhodni Nemčiji, v Jugoslaviji, v Bolgariji, na Kitajskem, v Kubi in v Indokini.

To lahko opazimo v vseh lažnjivih osvobodilnih gibanjih v vseh predehli sveta. Kjer je komunizem, tam teče kri v potokih, tam je strah, tam je preganjanje, trpljenje in preplah. Komunizem nam da namesto obljubljenega raja najhujši pekel. Namesto svobode, nam podari verige suženjstva, kakršnega vse do komunizma nikdar in nikjer ni bilo.

(Sledi)

Vsak dan, ki tone v zgodovino, nam nudi več orožja za zmago resnice, za katero so o pravem času in na pravem mestu dali naši nesmrtni domobranski junaki mogočen zgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu. — V naskok torej! — V vsaki okolnosti, ob vsakršni priložnosti uporabimo to naše orožje do skrajnosti! — Samo tako bomo zares izpričali dolžno zvestobo tistim, ki so dali življenje za Boga — Narod — Domovino.

SPOMIN NA GENERALA RUPNIKA

(„Iskra“, Vestnik, letnik XXVIII, št. 618)

Pred tridesetimi leti, 4. septembra 1946 so komunistični zločinci ustrelili v gramozni jami v Ljubljani voditelja slovenskega naroda v najtežjih časih njegove zgodovine, generala Rupnika. Njegovo truplo so kot „psa zakopali“ v obcestnem jarku poleg poti, ki vodi na ljubljansko pokopališče. Niti mrtvemu niso dovolili, da bi bil pokopan kot kristjan in kot človek na samem pokopališču, temveč ob poti, da bi na ta način prisilili sorodnike umrlih, kadar ti gredo na pokopališče pomoliti na grobove svojih dragih, da tako simbolično gazijo truplo mučenca generala Rupnika in enako tudi vse njegovo delo za ohranjenje slovenskega naroda pred komunizmom.

General Rupnik je bil ustanovitelj Slovenskih domobrancev, prve in edine slovenske vojske v vsej tisočletni slovenski zgodovini. Brez njega in brez njegovega sina Vuka, kapetana kraljeve jug. vojske in mnogih drugih, bi bila mala „Ljubljanska pokrajina“ s svojimi 350.000 prebivalci postala lahka in strašna žrtev komunizma tik po italijanski kapitulaciji. Nemei so namreč, kot novi okupatorji zasedli le mesta in trge, ostalo deželo so pa prepustili na milost in nemilost partizanom. Preprosti kmečki narod brez vsake zaščite bi postal žrtev terorja kakršnega Slovenci ne pomnijo vse od turških napadov v XV in XVI stoletju. Predno je gen. Rupnik prevzel oblast, so komunisti na ozemlju Ljubljanske province pobili preko 30.000 mož, žena in otrok, poleg tega bi bila še velika nevarnost nemških represalij kot v Nedičevi Srbiji.

General Rupnik ni prišel na oblast po lastni iniciativi, ker bi si te želel, temveč na prošnjo politikov, ki so se naenkrat znašli na križpotju in niso bili zreli politični situaciji, v kateri se je naš narod takrat nahajal. Slovenski politiki so bili ambiciozni, anglofili in medsebojno razprti, polni intrig. Zato so naenkrat spoznali, da bi bila edina rešitev, da sprejme General Rupnik na svoja stara ramena vso odgovornost in vse žrtve za

reševanje slovenskega naroda, da se on „oblati“ z žigom kolaboracije z okupatorjem in da bi tako politiki lahko ostali „čistih rok“.

General Rupnik je sprejel to strašno žrtev in dolžnost samo zato, da bi reševal in rešil svoj slovenski narod pred komunističnim nasiljem in pred okupatorjem. Zgodovina bo izrekla enkrat pravo sodbo o njem in njegovem delu. Komunisti so ga ubili a mi, ki smo mu sledili in mu pomagali pri njegovem nesebičnem žrtvovanju in reševanju, moramo na ves glas pričevati resnico o njem in o slovenskih domobrancih, kateri so bili edina in učinkovita zaščita kmečkega ljudstva.

Na procesu proti njemu so komunisti uspeli, da so „zlomili starčka“ in ga sramotili in osramotili. Nikjer na svetu, niti v Afriki, ne bi nobena oblast bila tako podla in se poslužila tako podlih sredstev, kot so jih uporabili slovenski komunisti. Zaprli so generala v „kletko“, ki je bila tako majhna, da ni mogel v njej niti stati niti ležati in ga tako vozili po ljubljanskih ulicah, kjer je bil „sprejet po narodnih herojih (bivših robijaših) s pljunki in s kamenji.

V vsej slovenski zgodovini se ni zgodil podoben zločin, kot je bil Rupnikov proces. V drugi polovici XIX. stoletja smo imeli Slovenci velikega pisatelja, Frana Levstika. Tudi njega so nasprotniki preganjali in mu odrekli košček kruha. Neki prenapetež in zagrizenec je celo rekel: „crkne naj pes“. Ta dogodek je še dandanes v slovenski zgodovini klasičen primer preganjanja in zagrizenosti. Kaj naj torej rečemo o zločinu, katerega žrtev je bil gen. Rupnik. Brezverstvo je slovenske komuniste spremenilo v zveri in pod stalinizmom in leninizmom niso mogli dati drugega sadu, kot so ga dali.

Pisec teh vrstic je imel čast in zadovoljstvo, da je kot domobranski oficir imel priliko razgovarjati se trikrat z Generalom Rupnikom. V neizbrisnem spominu mi je ostalo srečanje v letu 1944. Zaprošil sem pri Prezidentu za avdijenco, da mu poročam, kaj delajo gotovi slovenski katoliški krogi na terenu. Ti namreč zgolj vsled svoje mržnje proti vsemu, kar je bilo „liberalno, zapirajo nedolžne ljudi iz liberalnih vrst. Prezident se je zgrozil, ko je zvedel o teh dogodkih in je takoj podvzel korake, da je bil nedolžni spuščen na svobodo. V več kot polurnem razgovoru je General dejal: Gotovi krogi, oziroma ljudje — ni imenoval nikogar —, govore o meni, in me dolže, da sodelujem z okupatorjem Nemcem. „Ti dobro veš“, je rekel general, da sem bil vse življenje v službi naroda. Res, sedaj sodelujem z Nemci, da bi rešil, kar se da rešiti. Toda grem k Nemcem skozi glavna vrata, a ti, ki blatijo mojo čast, tudi hodišjo k Nemcem, čeprav po stranskih vratih, na skrivaj. Jaz ničesar ne prikrivam. Delam, kar morem in to bom delal vse življenje.“

Pokojni general Rupnik je bil velik Slovenec in Velik JUGOSLOVAN. Pred vojno je bil celo poveljnik divizije v Kragujevcu in načelnik armije v Skoplju, katere poveljnik je bil pokojni general in mučenec Milan Nedić.

Od tu izvira njuno sodelovanje med vojno. Oba sta tragično umrla samo zato, ker sta se popolnoma postavila v službo svojega naroda proti komunistični tiraniji.

General Rupnik je presojal svetovna politična in vojaška vprašanja in situacije zgolj s slovenskega vidika in se zato ni oziral na „petje sirene“ iz vrst slovenskih zastopnikov pri „zaveznikih“, kateri so priporočali domobrancem, če se hočejo rešiti, naj se predajo rdečim rabljem in se podvržejo njihovemu poveljstvu. To bi bilo pravo izdajstvo nad vsem, kar so dotedaj priborili Domobranci pod vodstvom generala Rupnika in po njegovi zaslugi. Domobranci so očistili teren od komunističnih band in če ne bi „ljubljska pokrajina“ mejila na NDH, odkoder so prihajale in odhajale komunistične tolpe — mnogokrat tudi ustaši —, ne bi imela poznejša Šubašičeva vlada v Sloveniji nikogar, na katerega bi se lahko oprla.

Pokojni general Rupnik je ustvaril popolnoma nov lik Slovenca. Narodu, ki je sledil generalu, ni bila vseč neumna in nesmiselna politična borba med klerikalci in liberalci, ki je bila dostikrat boleštna in zlobna, polna zločinskih ambicij in obrekovanj. Ta borba je koncem koncev koristila edinole komunistom. Toda delo pokojnega generala je omogočilo, da so se v domobranski vrstah ramo ob rami borili vsi razen komunistov in njihovih koristnih budal — Kocbekovih krščanskih socialistov, brez razlike političnih idej. Domobranci so bili pokret nove generacije, ki je odklanjala tako liberalizem kakor tudi klerikalizem, da ne omenjamo marksiste. Ta generacija je šla po novih poteh in nosila v sebi nov ideal:

„BOG, NAROD, DOMOVINA“.

Srbski prostovoljski korpus ne bi mogel priti v Slovensko primorje, če ne bi prej slovenski domobranci očistili deželo od komunistov. General je šel zelo na roko srbskim protikomunističnim silam. V vasi Planina je pripravil bolnico za dobrovoljske in četniške ranjence in bolnike. Na Stari Vrhniki so se nastanili starčki, žene in otroci četnikov Dinarske divizije vojvode Djujića. Ti so dobivali vse, kar so dobivali Slovenci. Rupnik ni delal razlik med Slovenci in Srbi, kakor tudi ni delal razlike General Nedić v Srbiji. To dejstvo so generalu Rupniku mnogi zamerili, češ, da pomaga „pravoslavnim krivovercem“. Kako bi mogel, vojak po poklicu, človek ponosa in časti, drugače postopati. Srbske protikomunistične edinice ne bi smele in ne smejo nikdar tega pozabiti in bi se morali spominjati Generala Rupnika skupno s pokojnim Milanom Nedićem in pokojnim Dimitrijem Ljotićem.

Po končani vojni so Angleži Generala Rupnika izpustili iz „konclogorja“ v Spittalu na Dravi. Spoznali so njegovo veličino in njegovo žrtev do skrajnosti. V njihovih očeh ni bil vojni zločinec, temveč le človek, ki je reševal svoj narod pred nacisti in pred rdečimi zločinci. Prišel je v Italijo po tragičnem predajanju slovenskih domobrancev, dobrovoljcev in četnikov

Pavla Djurišića komunističnim krvnikom v Vetrinju. Toda to, čeprav ga je hudo bolelo, ga ni zlomilo. Prišel je v slovensko begunsko taborišče v Serviglianu in se tam prijavil za sprejem v taborišče, da bi v tišini dočakal mirno svojega konca. Taboriščni odbor, ki je bil izvoljen po samih beguncih je bil zamenjan na pritisk gotovih politikov „čistih rok“ s tako brzino, da je lahko „novi odbor“ odklonil sprejem Generala Rupnika v taborišče! (Tabor št. 9/76, str. 218). Pozneje je prišel general v vojaško taborišče v Eboliju, odkoder ga je poveljnik taborišča General Damjanović tako rekoč nagnal iz njega, češ da ga bo predal Angležem. Slovenci, ki smo bili v „šumadijski diviziji“ smo prepozno zvedeli o generalovem prihodu. Če bi bili pravočasno obveščeni o tem, bi ga skrili in branili. „Strašni Rupnikov zločin“, je bilo samo to, da je bil krščanski človek v pravem smislu besede in ne političen vernik, kakor tudi ne zagrizeni farizej, fanatik. Tudi ni bil anglofil, temveč z dušo in srcem Slovenec in Jugoslovan, antikomunistični voditelj, a na žalost ni bil mason.

Sedaj stojimo pred mučnim in težkim vprašanjem (Tabor st. 9/76, str. 215). Zakaj ni Vatikan ničesar ukrenil, da bi rešil generala Rupnika? Vatikan je našel pot in način, da je dal lažni potni list krvniku, ustašu Ante Paveliću, Artukoviću in mnogim drugim ustašem, ki so zverinsko pobijali na stotisoče pravoslavnih Srbov. Ti so bili v pravem smislu besede vojni zločinci. Verjetno ni Vatikan ničesar ukrenil v korist Generala Rupnika vsled podlosti slovenskih političnih krogov, ki so bili v bližnjih stikih z Vatikanom. Tudi o tem bo zgodovina pisala in govorila, seveda, če bodo vatikanski arhivi na razpolago zgodovinarjem. Bojimo se, da se bo zgodilo enako kot z masonskimi arhivi ali komunističnimi arhivi. „Non Posumus“ (Ne moremo).

Vsled vsega tega, mi njegovi preživeli borci in nasledniki, se spominjamo z vso pieteto zaradi njegovega trpljenja, žrtev za narod in smo ponosni, da smo bili njegovi vojaki, ker vemo, da je on v popolnem sodelovanju s pokojnim Dimitrijem Ljotićem polagal temelje za novo, pravo, nacionalno in krščansko Jugoslavijo. V zvezi s spominom na njega se spominjamo tu njegovega sina Vuka Rupnika, junaškega poveljnika „jurišnega bataljona“ slovenskih domobrancev, ki je umrl 14. avgusta 1975. leta v Argentini.

Večna slava obema.

Kri domobrantskih junakov ni bila prelita zastonj. Vsak dan več ljudi vseh narodov sveta se zateka k idejnemu bogastvu, s katerim je slovensko domobranstvo o pravem času vsemu človeštvu pokazalo pravo pot: Bog — Narod — Domovina! Resnično: To je čudež, ki so nam ga pri Bogu izprosili mučenci najmanjšega med narodi sveta!

V VETRINJU

(Spomini — 16. del)

O Vetrinju in naši tragediji je že veliko napisanega, zato naj bodo ti moji spomini na te dogodke samo kot nekako dopolnilo, toda brez kritične obravnave. —

Naša 24. četa se je ob prihodu v to ujetniško taborišče — 11. maja — znašla brez vsake hrane in smo bili, dokler se ni uredila prehrana „na hrani“ pri drugih četah, ki pa prav tako niso imele velikih zalog. Zaradi pomanjkanja govejega mesa so kuharji začeli uporabljati meso zaklanih konj in mul, kar pa je imelo za posledico razne črevesne bolezni. Čez kak dan po našem prihodu je prišel v taborišče tudi četni narednik s svojo skupino, vendar pa brez vozov s hrano in drugim pratežem. Pustil jih je moral v Tržiču zaradi partizanskih napadov in prenatrpanosti na cesti. Prav nič prijazno ga nisem sprejel, ker smo zaradi njegove neubogljivosti, kar sem omenil že v prejšnjem članku, morali sedaj prestajati pomanjkanje. Na voze so ostali in se zgubili tudi vsi četni spiski in sezname moštva.

V taborišču so se takoj pojavile tudi uši, ki jih preje v četi nismo poznali in šele, ko je angleška taboriščna uprava začela z desinfekcijo, smo se rešili te nadloge. Umivanje in pranje je bilo po oddelkih na bližnjem potoku, vendar pa so bile sanitetne razmere v taborišču obupno slabe. —

Katerega dne se je izvršila reorganizacija vojske, ne vem, ker si nisem zapisoval dnevne dogodke. Iz Gorenjskega in našega Domobranstva so formirali Ljubljansko divizijo kot sestavni del kraljeve jugoslovanske vojske, ki je imela štiri polke in še druge enote. Uvrščen sem bil v častniški zbor 1. polka. Kar me je zelo presenetilo, je bilo izredno veliko število novih mladih oficirjev. Preje — v borbah — jih je vedno manjkalo — 24. četa je na Igu vseh devet mesecev imela namesto treh samo enega oficirja vódnika —, sedaj jih je bilo pa preveč. Meni bi verjetno pripadalo poveljstvo 4. bataljona, ker me je Narodni Odbor povišal v stotnika ozir. kapetana — glej seznam častnikov 1. polka v „Vestniku“, štev. 5/6, 1976 —, zlasti še, ker nisem bil „najmlajši“, vendar pa se za to nisem potegoval. Prevzel sem poveljstvo posebne čete direktno podrejene poveljniku polka. Od zadnje 24. čete sem si obdržal 3. vod z njegovim poveljnikom, ki ga nisem hotel „degradirati“ in zamenjati s kakšnim razpoložljivim častnikom, in vso štabno skupino. Kam sta bila prideljena oba nova voda in pa prvi in drugi vod prejšnje 24. čete, ne vem več, verjetno so pa vsi ostali v našem polku. —

Ta nova četa je bila sestavljena iz enega voda telefonistov, drugi vod so bili signalisti, tretji pa je bil naš prejšnji „borbeni“ vod. Oba voda za zvezo sta hodila na vaje v svoji stroki v tehnični bataljon, kateremu je poveljeval major Škof in zato so bili ti borci, ko se je začelo vračanje, med

prvimi, ki so odšli. V četi so ostali — in se verjetno tudi rešili — samo tisti, ki so bili bolni. —

Od prateža nam je ostalo samo četno kolo, ki ga je imel v oskrbi moj erdonanc. Ker v taborišču ni bilo več potrebno in ker je bila stiska kadičev velika, ga je z mojim dovoljenjem pri nekem kmetu „pretopil“ za cigarete, ki so se potem razdelile med kadilce.

Po reorganizaciji so se začele vsakodnevne vaje, v glavnem v korakanju, kajti glavno poveljstvo je pripravljalo veliko parado te nove kraljeve vojske. Ob takih prilikah sem odšel z vodom v kak bolj odročen in skrit kraj, da so bili odmori lahko daljši in da smo se lahko tudi kaj pomenili o položaju. Prav dobro se še spominjam, da sem borcem večkrat nakazal, da je vse skupaj zelo sumljivo in sem prosil vse tiste, ki so že doživeli razpad Vaških straž, naj gledajo, da se ne bo zopet ponovil Turjak v novi obliki, vendar pa sem tudi pristavljaj, da imamo sedaj enotno vrhovno vodstvo, ki bo pač vse uredilo ob pravem času.

Tudi drugim se je moral zdeti naš položaj zelo sumljiv, kajti iz taborišča so dnevno izginjali vojaki. Vse te je bilo treba takoj prijaviti na poveljstvu, da se je za njimi izdala „tiralica“ in so jih potem iskali kot „ubežnike“.

Slovenska parada vseh oddelkov vojske je bila v nedeljo 20. maja. Morali bi tudi priseči kralju Petru, vendar pa do tega ni prišlo. Po tej nedelji so začele krožiti novice, da nas bodo Angleži v kratkem prepeljali v Italijo. Prav kmalu so te govornice postale resnica, kajti transporti so začeli odhajati.

Po nekaj dneh pa se je razvedelo, da s temi transporti ni vse v redu in da so se posamezni Srbi — njihove četniške enote, ki so taborile blizu nas, so bile odpeljane prve —, ki so ušli, že pojavili v taborišču z novicami, da so vsi transporti izročeni partizanom, ki z ujetniki grozovito postopajo. Začeli so se nas polaščati hudi dvomi.

29. maja — potem, ko sta bila že odpeljana 3. in 4. polk in druge enote — sem dobil dnevno polkovo povelje, ki ga je četni narednik Stane Svete — pred leti je bil z bratom še v Angliji — prebral opoldne pred zbrano četo ozir. njenim ostankom, ker sta že manjkala oba voda za zvezo. Točne vsebine tega dnevnega povelja ne vem več, vendar se še spominjam, da je govorilo o tem, da bomo potovali skozi partizansko ozemlje v Italijo. Poveljnik polka je v njem zahteval, naj se moštvo lepo in dostojno obnaša do partizanov v tistem delu prehoda. To dnevno povelje je naše dvome še povečalo. Kam gredo torej transporti: partizanom v roke ali v Italijo? Negotovost je naraščala in nismo vedeli, kaj se v resnici dogaja.

Kaj sva s sedaj že pokojnim svakom Karlom Slabetom, od katerega sem na Igu v juliju 1944. leta prevzel poveljstvo 24. čete, ukrepala ta in naslednji dan, ko je bila živčna razburjenost na višku — odpeljan je bil tudi že 2. polk —, se ne spominjam več. Svak je sicer pripadal glavnemu

štabu in bi moral „živeti“ tam, toda, ker se mu je vse skupaj zazdelo zelo sumljivo, je bil zadnje dneve raje pri meni. V poznem popoldnevu 30. maja sva skupaj odšla na zborna mesto, kjer naj bi bil, kot običajno, sestanek častnikov s poveljnikom polka. Ti sestanki so bili dnevno ob šesti uri popoldne in ker je bil g. poveljnik vedno zelo „neprijazen“ do tistih, ki so zamujali, sva se potrudila, da bi bila tam točno ob uri. Med potjo sva pa ugotovila, da je bil sestanek na drugem kraju in prav ko sva se pridružila skupini zbranih častnikov, sva videla, da se je na drugi strani že poslavljala podpolkovnik g. Cof — poveljnik polka — od najbližnjih in se nato skupaj s kapetanom g. Tomincem odpeljal z osebnim avtom. (Uporabljam prava imena, ker so itak navedena v knjigi „Vetrinjska tragedija“ že 1960. leta). Zaradi splošne razburjenosti nisva mogla nič določnega zvedeti od navzočih častnikov, kaj je g. Cof povedal na tem „izrednem“ sestanku, ki se je izvršil pred napovedano uro, vendar pa sva razbrala, da je polk nekako razpuščen. —

Novica se je hitro razširila med vojaki. Verjetno so se borci naše čete že tekom dneva nekako odločili, kajti na sestanku, ki smo ga imeli, so mi poveljnik voda — narednik Janez Meglen — in ostali podčastniki predlagali, naj bi skupno pobegnili iz taborišča in se potem prebili nazaj v Slovenijo. Ta predlog sem odklonil, ker sem smatral, da brez zadostne hrane in orožja ni imelo nobenega smisla začeti z novimi borbami, pač pa sem vsem borcem dal na izbiro, da lahko vsak stori kar hoče po svoji uvidevnosti. —

Po tem razgovoru se je prvi odločil poveljnik voda in z majhno skupino skrivoma odšel iz taborišča. Ob slovesu mi je rekel, da bo skušal priti v Slovenijo v domače kraje. Po hudi nevihti je odšel iz taborišča tudi četni narednik z drugo skupino borecev. Ti so sklenili, da se pretolčejo v Italijo. Že pred tem pa so mnogi prešli v civilno taborišče. Tudi mojega osebnega ordonanca Feliksa Mustarja je nenadoma zmanjkalo. Pozneje se mi je oglasil iz Pariza, kjer je živel pri svojem očetu. Koliko nas je potem še ostalo, ne vem in mislim, da se za to nisem niti zanimal, kajti četa je bila razpuščena. Osebnost pa še nisem bil prepričan, da Angleži v resnici izročajo vojsko Titu in zato sva s vsakom še ostala v taborišču.

Poveljstvo polka je po odhodu g. Cofa prevzel major g. Boh, kar sva pa zvedela šele pozneje. S vsakom sva ga obiskala nekako po 10. uri zvečer, da bi dobila zadnja navodila, ker bi pač drugi dan moral oditi ostanek polka. Našla sva ga v nekem drugem šotoru, kjer je zasliševal nekega neznanega Srba, ki je pribežal nazaj. Tudi midva sva ostala pri zaslišanju. Ne vem več, kaj nam je ta Srb pripovedoval, niti kaj se je potem z njim zgodilo. Čeprav ga je g. Boh „strogo“ prijemal pri zaslišanju, sem končno le uvidel, da mu ne verjame. Ob slovesu — čez kako dobro uro — nama je rekel, da gre s fanti na transport in da prevzame nase vso odgovornost. —

Od tam sva šla tudi midva k počitku, seveda brez spanja, toda jasne-ga pregleda še nisva imela. Okrog 4. ure zjutraj sva se podala zopet k g.

Bohu, da se pač dokončno dogovorimo glede odhoda. Nisva ga dobila. Tudi njegov ordonanc ni vedel povedati, kam je odšel. Vkljub temu sva ga čakala še kake pol ure. Ne spominjam se, da bi pri teh obiskih prišla v stik še s kakšnim drugim častnikom. Prav v tem majorjevem šotoru sem se pa hipoma dokončno odločil. Svaku sem namreč omenil, da Boh kot poveljnik transporta lahko zapusti kolono kadar hoče, vsem drugim bo pa to prepreno, zato bo najboljše, da midva čimpreje zapustiva taborišče.

Ker je bil svak sporazumen z menoj, sva se vrnila v najin šotor, pospravila malenkosti v nahrbtnika in se pripravila za odhod. V istem šotoru sta z nama spala tudi četni računski podčastnik in pa mlad fant, ki je bil preje na Igu v čevljarški delavnici. Ta ni hotel iti z nama, pač pa mi je ponudil pištolo, ki jo je še imel, pa sem jo odklonil. „Računski“ se nama je pa pridružil. Krenili smo proti bližnjemu gozdu. Brez vsakih ovir smo šli skozi taborišče, ker je vse spalo. Pred gozdom pa se je podčastnik — Ivan Kraševac se je pisal — ustavil in nama rekel, da se je premislil, da se vrne in da gre z ostalimi na transport. Nisva mu branila. Ta podčastnik in pa fant, ki je ostal v šotoru, sta verjetno povedala preostalim borcem, da sva midva odšla, vendar ni bilo nikogar več za nama.

Po par sto metrih hoje po gozdu sva se ustavila in pod košato smreko, kjer je bilo bolj suho, malo zadremala, ker sva bila spanja zelo potrebna. Nekako okrog 8. ure zjutraj sva bila že budna in kmalu nato zaslišala oddaljeno ropotanje avtomobilov. Na kamijone so se vkrcavali naši zadnji oddelki...

Prípis: V knjigi „Vetrinjska tragedija“ so pravtako opisani ti zadnji dogodki pred odhodom 1. polka in je s tem v zvezi tudi moje ime tam parkrat omenjeno. Kot dopolnilo bi omenil samo sledeče:

Stran 38, 2. odstavek: Nepoznan mi je bil odlok NOS, da naj častniki 30. maja ob 9. uri zvečer obvestijo vojake o razpustu enote.

3. odstavek: Zbor častnikov, kjer je g. Cof takorekoč razpustil polk, čeprav ga osebno nisem slišal, je bil pred 6. uro popoldne, torej še za dne, kajti, če bi bil zvečer ob 9. uri, ne bi mogel videti na daljavo poslavljanje in odhod obeh že imenovanih častnikov. V zvezi s tem ostane še vedno nerešeno vprašanje, zakaj je potem poveljstvo polka prevzel major g. Boh in sem ga kot takega tudi pripoznal? —

5. odstavek: Če je zvečer tega dne g. Boh v resnici zaslišal tri prebegle Srbe, ne vem. S svakom sva bila prisotna, ko je zasliševal enega Srba.

Stran 39, 1. odstavek: Pri meni ni bilo nobenega sestanka z drugimi častniki polka, kajti če bi bil, bi mi verjetno tako važen dogodek ostal v spominu. Imel sem razgovor samo z borci naše čete, pri katerem je bil navzoč tudi moj svak. Verjetno pa so bili prisotni tudi iz drugih čet, kajti moj vódnik, ki je prvi odšel, je odpeljal iz naše čete samo štiri borce, ostali, bilo jih je okrog 20, pa so bili iz drugih ednic, vendar pa se jih je končno pri reki Dravi zbralo okrog 80. Tako mi je namreč pred kratkim sam

sporočil. O številu borcev, ki so odšli s četnim narednikom, nimam podatkov, možno pa je, da so vključeni v že omenjeno število.

2. odstavek: Predlog, ki so mi ga dali moji podčastniki, je bil ta, da bi odšli skupno v Jugoslavijo (mišljena je seveda Slovenija) kot „borbena“ edinica. To sem odklonil, kar sem že zgoraj opisal. Ne spominjam se, da bi fantje zahtevali od mene, da moram iti z njimi na transport. Prav tako nisva bila s vsakom prav nič zastražena od preostalih borcev, saj sva se svobodno gibala, ko sva hodila na posvete k g. Bohu. Verjetno se je moralo to pripetiti v kakšni drugi četi (Glej „Odpri grobovi“ — IV. del — Dokument št. 67). Zelo je verjetno, da je g. Boh šel ozir. hodil na posvete k g. Vizjaku, vendar mi ni povedal, kaj sta sklenila. Ni nama bilo treba „nepaženo“ zginiti iz taborišča, ker se za najin odhod praktično nobeden ni zanimal, poleg tega sva pa o svojem dejanju pustila obe že omenjeni priči.

Podatki v tem delu knjige so deloma povzeti iz razgovora, ki ga je imel g. dr. Godnič z mojim vsakom (glej opombe na 57. strani). Če bi vsak sam napisal svoje spomine, bi lahko natančno pretehtal in premislil posamezne dogodke, pri ustnem razgovoru pa je to nemogoče, čeprav je verjetno potem podpisal zapisnik. —

ZA ZGODOVINO

GENERAL LEON RUPNIK — OBVEŠČEVALNA SLUŽBA

(Nekaj gradiva iz arhiva izvornih dokumentov)

Poročilo Egidija Vrščaja

(Nepodpisana kopija za informacijo prezidenta.)

Zadeva **Ž i b e r t**

ali

ZAUPNO!

poskus plavih za osvojitve

Prezidentove informativne službe.

(Velesenjeni gospod polkovnik!)*

Dovolite, gospod polkovnik, da Vam v smislu Vaše želje preteklega tedna podam situacijsko poročilo o vrhu Prezidentove informativne pisarne — PRIP in da tako pride do razčiščenja položaja, ki se je posebno jasno izkristaliziralo zadnje tedne.

I.

Kratek prerez preteklosti

Na katere momente se lahko spomnimo ob ustanovitvi, cilju in dose-
danjem delovanju PRIP-a?

Obveščevalno organizacijo sem ustanovil sam po 8. septembru, takoj
po prihodu s terena, kjer sem pomagal pri VS. Postavil sem na noge 7
obveščevalnih okrožij z majhnim kadrom elitnih borcev, ki so si zastavili
za cilj — *uničenje partije in lože*, ki sta bila glavna krivca poloma aprila
1941 in septembra 1943.

Po vaši in Prezidentovi veliki uvidevnosti in smislu za sistematično
antikomunistično borbo, je dobila obveščevalna služba — OS priznanje z
imenovanjem za autonomno edinico v ustanovljenem Informativnem uradu
in direktno podrejena Vam in gospodu Prezidentu.

Z ustanovitvijo Domobranstva sem dal obveščevalni organizaciji
radikalno Domobransko linijo z utemeljitvijo, da Domobranstvo ni nikak
režim, marveč spontano narodno gibanje. Po Vašem nalogu sem bil Vaš
garant Domobranske linije v OS in Vaš poslovodeči zastopnik, kajti za
šefa smo smatrali vedno le Vas — in v tem smislu sem informiral tudi
funkcionarje.

1. Odnosi do SLS.

Ljudi za obveščevalno organizacijo sem rekrutiral iz vseh bivših
političnih skupin in poudarjal *strogo nadstrankarsko stališče*, kajti le tako
lahko PRIP informira objektivno gospoda Prezidenta o položaju.

SLS je sprva spremljala razvoj OS s simpatijami misleč, da bo
postala to strankina obveščevalna služba in s tem močan njen politični
adut. V tem smislu se je izrazil gospod Smersu jeseni 1943 gosp. Hrovatu
Francu (bivšemu vodilnemu članu OS), da se OS dobro razvija in da je
to zarodek bodoče Mlade SLS.

Proti božiču 1943 pa se je jasno pokazalo, da OS ne vodim po tir-
nicah SLS, marveč po poti Domobranske linije. Tedaj je nastala silovita
reakcija SLS: začeli so z intrigami, s hujskanjem članstva, z blatenjem
OS pri legalnih predstavnikih oblasti in pri vrhovih zlasti bivšega kleri-
kalnega tabora.

SLS je šla v drznosti tako daleč, da si je *lastila kompetenco celo nad
legalno oblastjo*, in je v tem smislu gospod Fine o božiču 1943 kot takratni
šef informativnega urada dobil nalog, da me odstavi od vodstva obvešče-
valne službe, dasi je bila ta direktno podrejena Vam. Po proučitvi položaja
ste Vi tedaj ugotovili dejanski stan, da gre pri odstavitvi za interese SLS,
meni pa potem dali zaupnico in me postavili nazaj na mesto Vašega za-
stopnika. Vprašali ste me tedaj, zakaj Vas, OS in mene tako napadajo.

*) Kap. freg. Janko Kregar.

Odgovoril sem, da je to samo priznanje, da je OS res na Domobranski liniji, ne pa na ilegalni strankarski liniji SLS. Borba pa je šla dalje, a OS se je dobro razvijala in doprinala številne uspehe pri razkrinkavanju ljubljanskih komunistov.

2. Pritegnitev gospoda Žiberta v vodstvo OS.

Zaradi porasta dela in povečanja obveščevalnega aparata sem bil prisiljen pritegniti nove ljudi v vodstvo OS. Privzel sem z Vašo odobritvijo g. Žiberta kot referenta za zvezo z oblastmi in g. Večerina kot arhivarja, sam pa seveda ostal Vaš zastopnik in odgovorni član vodstva, da bo OS vedno ostala na Domobranski liniji. Priznati sedaj moram, da sem referentu za zvezo g. Žibertu preveč zaupal in zato njegovo poslovanje premalo kontroliral. Posvečal sem premalo pažnje kontroli tudi iz razloga, ker sta me preveč okupirala vodstvo OS in organizacijsko delo (resnici na ljubo povedano, so moji vsi organizatorni elementi v OS, vsa dnevna povelja, vsi ideološki referati, večina člankov v internem listu za obveščevalce „Slovenska edinost“, daljši referati n. pr. „Komunizem je sistem“, katerega ste pred časom naročili, itd.).

Po 7 mesecih poslovanja g. Žiberta moram zato, ker odgovarjam Vam in podrejenim, ugotoviti, da je g. Žibert eksponent ilegalne frakcije SLS. Naj govore dejstva:

1. — Lastno priznanje g. Žiberta:

a.) G. Žibert sam mi je priznal, da mu je g. Finc ponudil važno mesto pri SLS zato, da bi bil miner SLS v obveščevalni službi. Sedaj je evidentno, da se je hotel s tem priznanjem samo zavarovati.

b.) Med indirektno dokaze lahko štejemo tudi njegovo priznanje sredi mes. oktobra 1944, da je on g. Fincu dal izjavo, da je PRIP Slovenska legija, t. j. tajna organizacija SLS. Pripomnil je seveda, da je hotel g. Finca le „okrog prinesiti“.

c.) G. Untersturmführer Wurnig je zahteval od g. Žiberta podatke o ilegalnem delovanju političnih skupin, med drugimi SLS. G. Žibert ni hotel dati nikakih podatkov, po konferiranju z g. Untersturmführerjem pa se je pred mano hvalil (so tudi še druge priče), kako je g. Untersturmführerja „sijajno okrog prinesel“. Nemci so o njegovem zadržanju dobro informirani. Ugled OS pri tem trpi.

2. — Dokazane zveze s SLS:

a.) G. Žibert plačuje mesečno 1.500.— Lir posebnemu zastopniku SLS g. Lipovcu Vinku, da utrjuje svoj renome pri SLS. G. Žibert je podal večkrat tovrstne izjave o vlogi g. Lipovca (imam priče).

b.) Zasedovalci ugotavljajo, da ima g. Žibert skoraj dnevne zveze s SLS oz. njenimi eksponenti (Smersu, Finc, Tršinar, Lipovec itd.).

c.) Hotel sem napraviti čistko v okrožju Center, kjer je nekaj eks-

ponentov SLS, pa se je g. Žibert temu uprl, češ da v tem slučaju odstopi.

č.) Ni Vas informiral o ilegalnem delovanju SLS (n. pr. Narodni blok), dasi je bil zvezni člen vodstva OS z Vami. Tovrstna poročila je tudi meni prikrival; n. pr. poročila o Mladi SLS (vodja Okorn — Bežigrad). Dogovoril se je z dotičnim zaupnikom (zaupnik je iz Viča, kjer je bil g. Žibert prej funkcionar), da je tovrstna poročila dostavljal na njegov privatni naslov. Razkril sem, da je zadržal ta poročila od drugega avgusta do dvajsetega septembra (2. 8. — 20. 9. 1944) letos. Zahteval sem, da se tovrstni material Vam dostavlja, kar upam, da se sedaj godi.

d.) Eventualnega sedanjega zadrževanja poročil ne morem kontrolirati, ker je baje, kakor je izjavil, po Vašem nalogu le on kompetenten odpirati pošto.

3. — Izjave eksponentov SLS o g. Žibertu:

a.) Okrožje Bežigrad: Tu so — za časa prve mobilizacije v OT — eksponenti SLS (Okorn, Auser, Hamerščak) grozili našemu članu Gazvođi (sluga na Bežigrajski gimnaziji) z vojaškim sodiščem po vojski in celo z revolverjem, če takoj ne izstopi iz OS. Članstvo OS so proglašali za veleizdajo. Čez kak mesec, ko je imel g. Žibert že utrjen položaj v vodstvu OS, pa so ti isti ljudje izjavljali, da je sedaj sodelovanje v OS dovoljeno, ker so se razmere bistveno spremenile in je OS postala Mlada SLS.

b.) Ostavka g. Mavca: G. Mavec, vodja POS-a (Podeželske obveščevalne službe) se je poleti 1944 podredil vodstvu SLS in od tedaj dalje delal po njegovih direktivah. Rekrutiral je fante za v ilegalo. Nekemu našemu funkcionarju (g. Grum — vodja OS za Bežigrad) je predlagal, naj bi držal zvezo z ilegalo. Ta je seveda to kategorično odklonil. G. Mavec je dalje izjavil, da, kdor je proti ilegali, je proti njemu (imam pričo). Ta g. Mavec je o g. Žibertu podal dve izjavi: 1) „G. Žibert je sedaj popolnoma na naši liniji“ (bil je tedaj govor o liniji SLS). 2) „Podal sem ostavko — in sicer uradno in stranki SLS, da ona predlaga naslednika in njegovo imenovanje izpelje.“ Po priznanju g. Žiberta in g. Mavca je slednji podal ostavko pod pogojem, da njegovo mesto zasede g. Žibert. Tako naj ilegala odloča o nastavitvi legalnega predstavnika. Za vse gornje izjave imam priče.

4. — Ugotovitve naših zaupnikov pri SLS:

Moji zaupniki pri SLS ugotavljajo, da so vodilni člani SLS se hvalili, da je PRIP sedaj *potom g. Žiberta že popolnoma v njihovih rokah*. Da te zaupnike res imam, bo razvidno iz poročil o SLS, ki bodo sledila.

5. — Falzificiranje poročil:

G. Žibert prinaša poročila od SLS, katera potem lansira kot izsledke OS. Tako je pred nedavnim prinesel poročila o Straži in mi naročil, da moram poročilo predelati in kot izsledek OS dati dalje. To poročilo SLS

skuša osmešiti pogajanja z OF, trditve, da je adv. Miloš Stare v Ljubljani itd. Nevarnost tovrstnih poročil je evidentna, ker lahko pelje oblast popolnoma na kriva pota.

6. — *Lažno poročanje:*

Da izpelje OS v strankine roke, se g. Žibert poslužuje tudi lažnega poročanja o moji osebi in nekaterih članih OS. Pri vodilnih ljudeh SLS me žigosa kot zagrizenega pristaša Prezidentove linije, kar si štejem v čast, pri predstavnikih legalne oblasti pa kot ilegalca, frakcionarja itd. K dolžitvi plave ilegalnosti pripominjam, da sem bil kot miner v vodstvu Narodne legije in da so po moji zaslugi najbolj tajne informacije o ilegali prišle na dan. Prav tako sem bil jaz tisti, ki sem izpeljal moštvo OS iz območja stranke v legalno linijo in si s tem nakopal stalno sovraštvo strankarjev. Človeka boli, ko mora prenašati krive obdolžitve ravno tistega mišljenja, proti kateremu je zastavil vse svoje sile. Poudarjam, da je že eno leto sem taktika nekaterih ljudi iz ilegalnih skupin, da skušajo onemogočiti legalno delujoče ljudi s sličnim obrekovanjem, in da vse to spada v načrt razkranjanja Domobranske linije.

II.

Sedanje stanje.

1. G. Žibert je po gornjih dokazih *eksponent ilegalne frakcije SLS v PRIP-u*. Vsa važna poročila nosi politikom SLS. PRIP je *de facto* ne Prezidentova obveščevalna služba, marveč obveščevalna služba SLS, kar se funkcionarji SLS že hvalijo.

2. G. Žibert skuša postati *šef PRIP-a* (dosedaj le referent za zvezo), da dobi popolnoma proste roke. Da utrdi svoj položaj, lažno poroča o nekaterih članih OS in o moji osebi, ker stojimo na DOMOBRANSKI LINIJI.

3. Da dobi SLS obveščevalno službo še bolj v zakup, je g. Žibert predlagal *preformacijo PRIP-a*. Predloge je prinesel napisane že od drugod (niso bili pisani z njegovo pisavo, ko jih je narekoval tipkarici).

4. Nevarnost je, če ostane g. Žibert še nadalje v vodstvu OS, da ta postane odlična krinka in leglo ilegale in bomo s tem prišli do intervencije s strani Nemcev. (N. pr. g. Zober, ki ga je dr. Puš predlagal pri svoji preformaciji celotnega Informacijskega oddelka, vzporedno s predlogom g. Žiberta, je bil že aretiran).

III.

Predlogi za sanacijo.

Poskus ilegalne SLS za osvojitve PRIP-a je treba v smislu Domobranske linije radikalno zatreti. Vljudno prosim, da mi pojasnite, ali ste res imenovali g. Žiberta za šefa PRIP-a, ker smatramo za šefa le Vas.

V slučaju, da je to le intrigantski poskus, prosim, da mi kot Vašemu zastopniku v PRIP-u daste proste roke, in bom zaradi interesa obveščevalne službe sam izločil g. Žiberta iz vodstva OS.

Prosim, da se ne odločite za razpust PRIP-a, kakor ste se koncem avgusta 1944, verjetno že opozorjeni na ilegalne intrige v OS. Uničenje komunizma ni mogoče brez razkrinkanja komunistov in informiranja g. Prezidenta vsestransko o položaju, kar je naloga PRIP-a.

Jamčim Vam, da bo PRIP v 14 dneh urejen in boste prejeli zaželjena poročila, zlasti o političnih grupah, kar je sedaj sabotirano.

V konkretnjšo osvetlitev dejstev prosim, da me osebno zaslišite.

Z odličnim spoštovanjem:

P. S. 1 priloga — politična poročila.

Bilten št. 1.

Ljubljana, 2. 11. 1944.

Pogajanja z OF

Narodni blok: 1. Za obletnico usodepolnega 8. septembra se je v Ljubljani osnoval takozvani „Narodni blok“ t. j. skupni politični forum, v katerem so politični zastopniki OF in Slovenske zaveze. Vse skupine, včlanjene v Slovenski zavezi, so se pogajale z zastopniki OF, in sicer: Stara JNS (Pirkmajer, Ferlinc, Mačkovšek), stara SLS (ing. Sodja, Miloš Stare), III. grupa (Gosar, Šolar), Pucljevi kmetijci (Pucelj).

Min. Pucelj: 2. Bivši minister Pucelj je vodil pogajanja. Domobranci v Vel. Laščah so ga hoteli že aretirati, pa so tedaj bivši politiki zagnali velik hrup, češ da je poštenjak in antikomunist. Sedaj je evidentno, zakaj.

Knez Ant.: 3. Pogajanja so se vršila z vsemi skupinami v OF in to v začetku septembra 1944. To je razvidno poleg drugega tudi iz zaslišanja okrožnega blagajnika OF za Ljubljano Kneza Antona, ki je priznal, da so se v začetku septembra vršila pogajanja že na vse strani.

rav. Dolenc: 4. Izjave ravnatelja Dolenca — Novo mesto:

a) na valeti oktobra 1944 je govoril, da je dosežen sporazum z OF. Če so velesile priznale Tita, ga moramo tudi mi. Neki dijak — domobranec mu je odgovoril, da je že star in naj gre v pokoj.

b) župniku Smoliču je ravnatelj govoril v Šmihelu, da bo lahko kmalu šel domov, ker je dosežen sporazum s partizani. Župnik mu je odgovoril, da bo treba v tem slučaju bežati še celo iz Novega mesta.

Ravnatelj Dolenc je osebno pošten človek, zato je evidentno, da mora imeti tajne direktive od zgoraj. Ravnatelja Dolenca se smatra za pristaša SLS.

Plavi

štab jugoslovanske vojske:

1. Tajne vojaške organizacije raznih političnih strank — SL (Slovenska legija za SLS), NL (Narodna legija za disidente bivših političnih taborov), SKL (Sokolska legija za JNS) so se združile v enotno organizacijo JV (Jugoslovanska vojska). številčno je nepomembna, nevarna pa je zaradi svojega intrigiranja in razkranjanja Domo-branske linije.
2. Imenovan je tudi štab in ga predstavljajo nekateri bolesto ambiciozni ljudje n. pr. Kermavner, biv. športnik itd.

Vesti iz Novega mesta

Krekov tajnik:

1. V spremstvu partizanov je prišel na Sotesko tajnik londonskega ministra Mihe Kreka in se oglasil pri župniku Volcu. Prosil ga je, naj se sporoči v London, da je vse njegovo sedanje poročanje lažnjivo, ker je pod pritiskom partizanov. Izjavil je, da je min. Krek za DOMOBRANSKO LINIJO.
2. To vest je prinesel iz Novega mesta poročnik Jenko, blagajnik na Domobranskem štabu. Izjavil je, da je sam govoril z župnikom Volcem. Župnik Volec želi na vsak način ostati neimenovan, ker se nahaja nezaščiten na partizanskem ozemlju.

RAZLIČNI POGLEDI

Jože J. Lovrenčič

Jugoslavija – poroštvo slovenske samožitnosti

(Prejeli smo s prošnjo za objavo. — Op. ured.)

V št. 7-8/77 Tabora je gospod Franc Jeza objavil članek: „Kakšna Slovenska država“. Ta članek je poln netočnosti ter nepoznanja dejstev in zgodovine.

Že večkrat sem branil Jugoslavijo in njeno idejo, ker smatram enako kot premnogi velikani slovenskega naroda, da je Jugoslavija edino poroštvo za obstanek slovenskega naroda. Ko sem prebral omenjeni članek, sem bil nemalo presenečen, da so še danes ljudje, ki ne vidijo, kje je bodočnost našega naroda, in kaj nas uči zgodovina.

Predno bom govoril o Jugoslaviji, hočem odgovoriti g. Jezi.

Slovenija nikdar, ne v predvojni Jugoslaviji, čeprav je bila Dravska Banovina, ne v sedanji Jugoslaviji ni bila smatrana kot navadna provinca in slovenščina nikdar ni bila zapostavljena. Je gospod Jeza pozabil, da smo v Sloveniji imeli in še vedno imajo vse šole od ljudskih pa do univerze v slovenščini? Uradovalo se je in se uraduje še vedno v slovenskem jeziku. Vse oblasti v Sloveniji so v slovenskih rokah. Prej bani (Dr. Marušič, Dr. Pucelj in Dr. Natlačen), ki so bili Slovenci, vsi glavarji, župani in poslanci ter senatorji, ki so zastopali Slovenijo, so bili Slovenci. Sedaj, čeprav komunistične, so tudi vse oblasti v Sloveniji od republiške vlade pa do poslancev in županov v slovenskih rokah. Slovenščina nikdar ni bila potisnjena v „zapeček“. Napram ostalim jugoslovanskim jezikom (oziroma srbohrvaščini) je logično v manjšini, ker ne moremo misliti, da bi približno 2 milijona Slovencev primoralo ostalih 20 milijonov govoriti slovensko. Vem pa prav dobro, da otroci Srbov ali Hrvatov v Sloveniji (po večini iz vojaških krogov) govorijo in mislijo slovensko.

V medvojnih letih 1941—1945 nikdar nobena slovenska politična ali vojaška skupina, ki je kaj pomenila, ni zastopala misli slovenske države. Govoriti o slovenski samoupravi je eno, o samostojni državi je pa druga stvar.

G. Jeza pravi, da je sedaj vse dirigirano iz Beograda in po komunistih. — Beograd je bil in je prestolnica Jugoslavije; kot je London prestolnica Velike Britanije, Brusel prestolnica Belgije, Madrid prestolnica Španije, čeprav so v Veliki Britaniji vključeni škoti, Angleži, Galesi in Severni Irski; v Belgiji imamo Flamce in Valonce in v Španiji Vaske, Katalance in Gallege, da ne omenim tudi Švice, kjer žive Nemci, Francozi, Italijani in Retoromani. V vseh teh državah je centralna uprava v prestolnici in proti temu nihče ne protestira. Da so v Beogradu komunisti, pa nimajo nobene krivde Srbi. saj ti enako kot Slovenci, Hrvati in Makedonci trpe pod komunističnim jarmom.

Trditvev: „samo slovenska država bo potrdila Slovence kot narod“, je nesmisel. Kaj Slovenci sedaj ali v preteklosti nismo bili narod, nismo imeli svoje lastne kulture, svoje literature, svoje umetnosti?

Ko g. Jeza govori o Brazilu in Združenih državah Amerike, kjer omenja, da ju sestavljajo „države“ ki so nekdanje bile samostojne, pokaže nepoznanje mednarodne zgodovine in politike. Kdaj sta bila Texas ali Arizona samostojni državi? Kdaj je n. pr. katera koli izmed držav, ki sestavljajo Brazil, bila samostojna država (Guanabara, Río Grande do Sul...)? Nikdar in nikoli! Vse te države, ki sestavljajo USA ali Brazil, imajo svoj pokrajinski ali državni grb. Tudi vsaka argentinska provinca ima svoj grb. V predvojni Jugoslaviji je bil skupni državni grb sestavljen iz srbskega, hrvaškega in slovenskega grba. Tudi himna je bila trojna (Bože pravde, Ljepa naša domovina in Naprej zastava slave). Ali ni bilo to priznanje slovenske samožitnosti?

Ko pravi, da mora imeti „slovenska država svojo zastavo, svojo vojsko, svojo policijo, svoj denar itd., spet trdi nesmisel. Velika Britanija ima eno državno zastavo, en denar, en državni parlament, eno vojsko; enako tudi Belgija, Španija in Švica. V mejah teh dežel, kakor tudi v mejah Jugoslavije, lahko — in tega nihče, ki je pravi demokrat, ne bo zanikal — vsaka narodna skupnost na svojem etničnem prostoru razvija svojo kulturo, se samoupravlja in ima svojo zastavo. Tudi športno se lahko udeležujejo. Na olimpijskih igrah ima Velika Britanija eno samo zastopstvo; enako Belgija, Španija in Švica. Zakaj bi bila Jugoslavija izjema? Res, n. pr. da imajo Britanci v FIFA (Mednarodni nogometni zvezi) zastopstvo kot Angleži, Škoti, Galesi in Severni Irci.

Kdaj v predvojni ali povojni Jugoslaviji Slovenci nismo smeli imeti svoje lastne kulture, svoje likovne umetnosti, svoje arhitekture? Vedno smo na kulturnem polju Slovenci prednjačili pred drugimi jugoslovanskimi narodi. To je dejstvo, ki ga nihče ne more zanikati. Naše narodnosti nam nihče ne krati in nam ni kratil. Slovenci smo v Jugoslaviji bili in smo ostali Slovenci in vsled Jugoslavije nismo izgubili niti koščka našega ozemlja. Priznam, da vsled komunizma nismo dobili Trsta, Gorice, Beneške Slovenije, Koroške in Porabja. Tega pa ni kriva Jugoslavija in še manj Srbi, temveč komunistična politika in kramarija zapadnih velesil.

Pod pojem „slovenske civilizacije“ spada vse, kar znači slovenstvo; in tega slovenstva nam Jugoslavija in jugoslovanska ideja ne kratita.

V gospodarskem vprašanju je pa slovenska država peščeni grad, ker se na nobenem področju Slovenija ne bi mogla sama vzdrževati. Poljedelstvo in industrija sta nezadostni in bi bili v vsem odvisni od uvoza. Po gospodarski odvisnosti pa pride politična odvisnost. In kdo bi zagotovil naše meje? Pozabljamo, da Italijani, Nemci in Madžari vedno hlepe po naši zemlji?

Končno ne najdem kvalifikacije za trditev, da je najslabša slovenska država boljša kot najboljša Jugoslavija. — —

Vsem pa, ki mislijo kot g. Jeza, hočem nekoliko osvežiti spomin.

Jugoslovanska ideja ni nastala včeraj, temveč živi vse od kralja Sama, Pribina in Koclja, Ljudevita Posavskega, Celjskih grofov, Prešerna, Gregorčiča, Majske deklaracije (Dr. J. E. Krek, Dr. A. Korošec, nadškof Jeglič) vse do današnjih dni. Jugoslovanska ideja je afirmacija slovenstva, hrvaštva in srbstva. Jugoslavija je poročstvo, da bomo Slovenci ostali Slovenci, prosti in na naši zemlji svoji gospodarji, kjer nam bodo vladali „NAŠ BOG IN NAŠI CARJI“ kot je pel goriški slavček Simon Gregorčič, ker „Največ sveta otrokom sliši slave“ in kjer „nje sinovi si prosti voljo VERO IN POSTAVE“, kot nam je pel France Prešeren.

Vsaka država ima v svojem razvoju napake. Tudi Italija, čeprav je enotne narodnosti, je imela in še ima ogromne težave in napake, a vendar nihče zato ne razbija Italije. Španija ima notranja stremjenja po lokalnih

avtonomijah, a vsi ljubijo in hočejo Španijo. V Belgiji Flamci in Valonci branijo državno enotnost. Nemci, Italijani in Francozi so v Švici samo Švicarji.

Čemu moramo Jugoslovani razbijati, kar smo po tisočletnem strem-ljenju dosegli? Jugoslavija je zgodovinska, politična in gospodarska stvar-nost. Jugoslavija je jamstvo za mir in napredek vseh jugoslovanskih naro-dov; če bodo seveda znali živeti v demokratskem sožitju in pravi slogi. Jugoslavija, za katero so se borili in umirali naši pradedje, dedje in očetje, mora biti prava mati vsem bratskim narodom brez ozira na vero ali narod-nost. V pravi federaciji in v pravi demokratski ureditvi je naša bodočnost. Ne razbijajmo, kar smo po tisočletnem suženjstvu dosegli! Učimo se strplji-vosti, sožitja pri narodih Velike Britanije, Španije, Belgije in Švice; saj je med jugoslovanskimi narodi manj razlike kot pri prej omenjenih narod-nostih in državah. Pozabimo na napake preteklosti, pozabimo na razprtije, ki so bile v prid našim sovražnikom in ne nam, in podajmo si bratsko roko, kajti v slogi jugoslovanskih narodov so naša moč, naša rešitev in naša bodočnost! —

Nova knjiga

Pred kratkim je izšla nova knjiga pisatelja *Borivoja M. Karapandži-ća* — „*Jugoslovensko krvavo proleće 1945 — Titovi Katini i Gulazi.*“

Kakor pove naslov knjige, so v njej opisani poveljni zločini jugoslo-vanskih komunistov. Knjiga ima sledeča poglavja:

1. Uvod
2. Predaja in streljanje Srbskih dobrovoljcev.
3. Predaja in streljanje Slovenskih domobrancev in civilistov.
4. Predaja in streljanje Črnogorskih četnikov, civilistov in duhovni-kov.
5. Predaja in pokol Hrvatov.
6. Dokument o predaji iz arhiva angleškega Ministrstva za zunanje zadeve.
7. Ujetje sodba in usmrtitev generala Draže Mihailovića.
8. Titovi krvniki in koncentracijska taborišča.
9. Titov teror v Evropi in njegove žrtve.
10. Kanadski novinar zahteva novi Nürnberg za Tita in njegove zločine.
11. Zaključek.

Knjiga je opremljena s slikami in ilustracijami. V njej je pisec prvič v emigraciji združil mučeniško smrt Srbov, Hrvatov in Slovencev in se pri tem poslužil virov hrvaških, slovenskih in srbskih piscev, izpovedi prič,

inozemskih piscev in državnega arhiva. Na koncu knjige je navedena vsa literatura, katero je uporabil.

Knjiga ima 432 strani in je vezana.

Cena knjigi je 15 dolarjev oziroma 35 DM.

Knjigo lahko naročite pri piscu: Borivoje M. Karapandžič — 104 Lawn Ave — Cleveland — Ohio — 44102 — U. S. A.

Tudi Tabor je prejel nekaj izvodov v prodajo.

NAŠE MLADIKE

Strani Tabora so vedno bile in bodo na široko odprte tudi — in predvsem — naši idejno prečiščeni mladini. Danes je to potrjeno. Z izvlečki iz obilnega prejetega gradiva, ki je plod prekaljene idejne podlage, iz katere se hranijo naši mladoletniki — dekleta in fantje —, z našo zahvalo in čestitkami piscem, v pričujoči številki pričenjamo novo poglavje naše revije v ponosnem zaupanju, da bo naš čisti, v krvi naših mučencev, poveljčani bojni prapor za nami prevzel krepek novi rod, vreden veličastnega poslanstva svojih junaških prednikov. Mladina, na plan! — V dokaz, da Slovensko domobranstvo v Vetrinju ni umrlo. Preko tisočev svojih mučencev, najboljših sinov slovenske matere, je Slovensko domobranstvo takrat za žarek zgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu dokončno stopilo na svetilnik, od koder odslej kot najsvetlejši vzor dolge zgodovine slovenske žitnosti sveti nedoštetim rodovom zanamcev pri delu in boju za Boga — Narod — Domovino. — Op. ured.

NAŠI JUNAKI DOMOBRANCI

Leta 1941 so nemške, italijanske in madžarske čete zasedle slovensko ozemlje in si ga razdelile. Nemci so zasedli Gorenjsko in Štajersko; Italijani Ljubljano Notranjsko in Primorsko; Madžari pa Prekmurje. Zatirali so zavedne Slovence, posebno še duhovnike in izobražence. Pošiljali so jih v prisilna taborišča; streljali so nedolžne ljudi kot talce.

Komunisti so izrabili to priliko in organizirali „Osvobodilno fronto“ z geslom: „Smrt fašizmu — svobodo narodu!“. Zato so odhajali v gozdove k partizanom tudi mnogi dobri fantje, ki so nasledli njihovim narodno-osvobodilnim geslom. Kmalu pa so komunisti pokazali svoj pravi obraz, ko so začeli zahrbtno ubijati slovenske katoliške može in fante.

Kmečki ljudje niso bili več varni in mirni na svojih domovih, ker so jim partizani pobirali pridelke in živino in mnoge prisilili, da so šli z njimi v gozd. Kdor se jim je upiral, so ga ubili in požgali domačijo.

Zato so se mladi možje in fantje začeli zbirati v „vaške straže“, da bi branili svoje domove in vasi pred partizani — komunisti. Hitro so se množile njihove vrste. Pridružili so se jim tudi vsi zavedni možje in fantje iz Ljubljane. Leta 1943 je general Leon Rupnik prevzel poveljstvo nad temi četami, ki so dobile ime — domobranci.

Z geslom: „Mi smo slovenske zemlje čuvarji, geslo je naše Dom — Narod — Bog“, so se junaško borili za versko in narodno svobodo Slovenije proti komunistom.

Prav gotovo bi zmagali domobranci, če komunistom ne bi pomagali Angleži.

Tako je leta 1945, ob koncu druge svetovne vojne, v Sloveniji zavladal brezbožni komunizem.

Zato so domobranci in tudi mnogo drugih ljudi, med njimi moji starši zapustili domovino in se umaknili na Koroško.

Po nekaj tednih pa so angleški poveljniki vrnili okrog 12.000 domobrancev v roke komunistov, ki so jih brez vsakega zaslišanja in brez vsake sodbe strašno mučili in nazadnje pobili meseca junija 1945.

Slovenec-komunist je ubijal brata Slovenca — domobrancia! Z molitvijo in vzkliki: „Živel, Kristus Kralj!“ so darovali svoja mlada življenja; zato so naši narodni junaki in mučenci!

V skupnih grobovih v kraških jamah, v gozdovih pri Kočevju, Teharjih in Škofji Loki čakajo vstajenja.

Le redkim se je posrečilo, da so se skoraj čudežno rešili iz teh jam in so ostali žive priče tega hudodelstva.

Vsako leto v juniju se Slovenci v svobodnem svetu spominjamo te tragedije in prirejamo spominske proslave.

Slava jim!

...Že dolgo vrsto let so se komunisti pripravljali in skrivaj organizirali. Čakali so na ugodni trenutek; in tega so izkoristili, ko so tuji prišli v našo deželo. Ljudem so govorili, da hočejo slovenski narod reševati pred okupatorji. Zato so se imenovali Osvobodilna fronta, da bi ljudi na zvit način pridobili zase. V resnici so pa skupaj z Nemci in Italijani začeli preganjati, napadati in moriti slovenske voditelje, nato pa vse poštene ljudi, ki niso z njimi enako mislili.

Slovenski narod je vsak dan bolj spoznaval strašno nesrečo brezbožnega komunizma.

Dobri, verni in zavedni slovenski fantje in možje so se torej začeli zbirati v močno slovensko vojsko — domobrance — proti najhujšemu sovražniku, komunizmu. Da bi zavarovali svoj dom in svoje drage, svoje vasi in svojo domovino, so se odločili junaško boriti pod geslom: V boj za Boga

— Narod — Domovino! Prijeli so za orožje, da branijo resnično svobodo slovenskega človeka, četudi bi bilo potrebno darovati svoje življenje. Borba za najvišje ideale jim je bila sveta stvar. Slovenska narodna zavest in ponos sta jih spremljala skozi težke borbe. V junakih-domobranci je slovensko ljudstvo upalo na zmago in rešitev iz težkih razmer v lepšo bodočnost slovenskega naroda. —

Domobranci svoje zmage z orožjem niso dokončali. Zavezniki so jih po dogovoru s komunisti vrnili v roke tistim, proti katerim so se junaško borili. Toda s svojo junaško in mučeniško smrtjo so zmagali duhovno! Zato so postali in ostanejo za vedno naši svetli vzori, ki bodo v zgodovini našega slovenskega naroda zapisani kot junaki — mučenci.

...Ko smo v začetku junija spet slavili njihovo junaštvo, sem se ob spomeniku v Slovenski hiši v Buenos Airesu spomnila domobrancev tudi jaz. Z velikim spoštovanjem sem mislila na njihove velike žrtve za vero in pravo svobodo.

NAŠI VZORI

✦ JANKO PETRIC

Domobranec in slovenski junak

(Nadaljevanje)

Slavna je bila pot Cigove čete preko Semiča, Črnomlja, kjer smo spet spoznali kako so badoglijevci ščitili komuniste. Iz strahu, da ne bi ubili kakšnega komuniste, so sovražniki nas napadili naprej, sami pa stali daleč v zaledju in se nam smejali. Bili so dnevi strašnih bojev. Ko nismo mogli več vzdržati, sem dal njihovemu topništvu znamenja s pištolo, naj nam pomaga. Oni pa, kakor smo natanko izvedeli pozneje so nalašč streljali naravnost v nas tako, da so dali komunistom možnost za beg. Vsi smo se spogledali.

Hitro sem skočil za kamen, kjer je bil Cigo, ta pa mi je dejal: „Toti ‚švindlerji‘ bodo krvavo plačali!“ Razumela sva se. Z dvajsetimi ljudmi se je Cigo vrnil k badoglijevcem, jaz pa sem s svojim vodom postavil zasedo badoglijevski koloni, ki je šla iz Metlike k nam, in jo pošteno napadel. „Nišani!“ sicer nismo, pač pa smo jim zabili strah v pete, da se niso z orožjem predajali komunistom. Ko sem se vrnil, se je Cigo smejal, badoglijevski major pa se je tresel.

Drugo jutro badoglijevci niso hoteli več iti v boje, zato se je Cigo z njim sprl in je majorju dejal: „Če se nočete boriti s komunisti, gremo pa

mi v hosto in se boste borili z nami.“ Debeli major se je zdrznil ob tej besedi.

Spet v svobodni borbi

Kmalu nato smo zapustili Črnomelj, kajti badoglijevsko izdajalstvo je postalo vsak dan vidnejše. Odšli smo v svobodne edinice, kjer smo imeli stalne boje s komunisti. Badoglijevci so se nas bali, kajti vedeli so, da bo morda prav v naši edinici tista roka pravice, ki bo udarila tudi po njih.

Na Ortneku smo izvojevali krasen boj s komunisti, nato 1. IX. 1943. odšli v Grčarice. Za silo smo se utrdili v dveh hišah in čakali nadaljnjih zapovedi. Kljub čakanju pa nismo dočakali ničesar, čeprav je bilo sto možnosti, da bi nam poslali nadaljnja povelja.

8. IX. pa so nas napadli komunisti. Bil je strašen boj in šele tedaj smo spoznali do dna zločinske savejce, ki so s svojimi topovi rušili stavbe okrog nas. 164 nas je bilo na postojanki in so izstrelili na nas 152 topovskih granat. Hišo, v kateri smo bili, so nam povsem zrušili. V razvalinah smo se z badoglijevci in komunisti borili naprej.

V kočevskih ječah

S Cigom sva držala do konca, dokler ni kakšnih 20 razkuštranih badoglijevcev navalilo na naju. Iztrgali so nam puške iz rok, naju z žico povezali in odpeljali v kočevske zapore. Vse to se je zgodilo kljub temu, da so nam obljubili amnestijo in svoboden odhod, če položimo orožje. Strašno je bilo trpljenje v kočevskih zaporih. Hodili so nad nas kot nad zverine, nas pljuvali, nas pretepali in se norčevali iz nas.

Cigo se je skrival pod drugim imenom, toda našel se je Judež, ki ga je izdal. Ko so ga peljali v smrt, mi je dejal: „Če se rešiš, pozdravi v Mariboru.“

Ko je odhajal v smrt, sva se videla še enkrat. Bil je z žico zvezan, ni mi smel, ne mogel podati roke v slovo, samo njegove svetle oči so govorile. Preden so jih odgnali, je dejal: „Nazdar Vuk, jaz bom padel, moje delo pa bo zmagalo“, in odšel je...

Ko so jih gonili v klavnico, je Cigo zapel: „Lepa naša domovina“. Zadnji klic mu je privrel na usta, tisti, katerega je nosil vse svoje življenje v srcu. Slava mu!“

Tako končuje Janko svoje spomine na junaške pohode „štajerskega bataljona“. Kako svet mu je spomin na te dni in na vse junake, ki so se borili z njim v njegovi edinici in končali v Mozlju, Grčaricah in na Travnji gori, se vidi tudi iz tega, da je v spomin nanje napisal tudi daljši sestavek, ki mu je dal naslov: „Bili so junaki...“ (Spomin padlim junakom v Grčaricah pri Kočevju in žrtvam izmed turjaških borcev.) Kot uvod je napisal verze:

„Z vriskom ste na ustih smelo
v sveže padali grobove,
slavno zaključili delo
šli ste, borci, v boljše dneve.“

Beg k domobrancem

Kljub veliki nevarnosti se je Janku posrečilo, da je zbežal z maloštevilnimi iz komunističnega objema in se takoj pridružil slovenskim domobrancem. Poln novih spoznanj o komunizmu in njegovem delu je začel junaško pot slovenskega domobranca. Nihče ne more popisati njegovih uspehov, njegovih tveganjih, smrtno nevarnih dejanj. Vse to vedo samo njegovi fantje, ki so mu vedno stali ob strani. Nikdar se ni glasilo njegovo povelje: „Domobranci naprej!“, ampak vedno: Domobranci za menoj!“ Vso slovensko zemljo je prehodil s svojimi fanti, niti enega poraza ni doživel, pred njegovim imenom so trepetale tolovajske brigade. Petricovo ime pa je šlo med domobranci kakor ime Kraljeviča Marka. Danes šele, ko Petrica ni več, znamo prav ceniti njegove uspehe in njegovo izgubo.

Predolgo bi bilo opisovati vse boje, ki jih je imel s komunisti. Vse svoje uspehe pa je s kratkimi besedami zapisoval v koledarček, ki ga je zapustil. Če bi seštel vse komunistične izgube, ki so jih komunisti utrpeli v bojih z njim, bi naraslo v več stotin. Janko Petric je v boju koval svojo življenjsko pot, toda temeljito se je maščeval za vse rdeče krivice.

Vojak in voditelj

Pa ni bil Petric samo vojak, ampak bil je tudi idejni voditelj v protikomunističnem boju. Ohranjenih je nekaj zapiskov in govorov, ki jih je imel svojim fantom. Iz njih se vidi, kako neizmerna je bila v duši tega junaka ljubezen do slovenske zemlje. V enem svojih govorov je fantom dejal:

„Gorje in ljubezen do lastne zemlje, do okrvavljene grude, do lepe, velike in svobodne domovine, to nas je združilo, da branimo lastno zemljo pred uničevalci našega naroda. Tisočletje je trpel naš narod pod bičem tujih rok, zdaj trpi pod nožem svojega lastnega brata. Če bi danes še živel Ivan Cankar, bi spet dejal: „Nikarte, ta burka je stara že dolgih tisoč let.“ Toda izkrvavel ne bo, dokler bo pel žvenket našega orožja, dokler bo stal očak Triglav, bo stala tudi svobodna naša domovina. To prisegamo mi borci slovenski domobranci. Rodila nas je bolečina okrvavljene slovenske zemlje, prekalili so nas viharji, poklical usodni čas. Mi gremo dalje. Kdor gre z nami, bo zmagal kdor ne bo uničen. Mednarodni komunizem in požar njegove revolucije mora izginiti z mlade slovenske zemlje kakor bi ga pomel orkan. Barbarske Titove horde po naših gozdovih morajo ostati samo še v pripovedkah. Slovenski domobranec bo z razvito zastavo spet osvajal svoj dragi dom, spet bo pesem veselja preplavila naše domačije in drugi Božič

bomo praznovali v krogu svojih domačih in pripovedovali o hrabrih borbah slovenskega domobranca.“

Ni čudno, da so ob takih govorih zagorele duše njegovim vojakom in da so s pesmijo na ustih odhajali v nove boje in nove zmage.

Petric je vedno imel veliko usmiljenje do prisilno mobiliziranih in je vsakega takega rešil. Iz njegovih zapiskov je razvidno, kako je bil včasih v sebi razdvojen, ko je videl, da bo v boju padlo nešteto prisilnih mobilizirancev. Po nekem takem boju je zapisal: „Zopet ta pogubonosna borba! O narod, kdaj boš prišel do pameti!“

„Boj, življenje, Bog!“

Spet drugje pravi: „Pot, ki jo hodim, je moja pot, velika, težka in strma, toda od svojih idealov, ki so: boj, življenje, Bog, ne odstopim!“

Ob spoznanju, da morda kdo drugi išče povsod sebe, je zapisal: „Človek, ne išči danes koristi zase, narod ti mora biti vse!“ Vedel je, da bo v tem čistem idealizmu in sredi zmaterializiranega sveta težko vztrajal, zato je poln odločnosti zapisal besedo:

*„Ne stro me valovi sveta,
ne zruši me vihar srca.“*

Zavedal se je, kako tvegana in življenjsko nevarna so njegova pota in kako skrbno ga varuje Bog na teh potih. Ko v spominih na kratko popisuje potek bojev, je na koncu zapisal: „O Bog, bodi mi še za naprej tako dober ko do sedaj.“ Na drugem mestu je zapisal: „Zelo lahko ranjen v vasi Žlebič. Bog mi je podelil veliko srečo. Hvala mu!“

„O zlatih dñi spomin...“

Kljub dnevnim pohodom in večnim bojem pa mu je spomin neprestano uhajal tja v Belo Krajino k očetu, materi, bratom in sestram. Stokrat prehodi v svojih spominih belokranjske loge in sončne vinograde. Samo ena je njegova želja: da bi po treh letih spet zagledal mater, jo poljubil in nikdar več zapustil. Dostikrat je zapisal v spominih besedo: „Domotožje“, in na nekem pravi: „Že tri leta sem za svoj dom mrtev.“

Kakor je bila velika njegova ljubezen do trpeče domovine, prav tolika je bila tudi njegova ljubezen do matere in očeta. Za 15. oktober 1944 je napisal v koledar: „God moje mame. O mati, mati, koliko trpljenja nama je namenjeno. O Bog, varuj mi mater, ne zaradi mene, ampak zaradi bratov in sestic.“ 16. aprila 1944 je spet zapisal v spominih: „Oče, moj oče, zakaj nama je namenjeno toliko trpljenja. O mati, ali se še kdaj vidimo?“

Prav iz zadnjih dni njegovega življenja je ohranjena tudi drobna pesem, sonet, ki mu je dal naslov: „Mati“. Takole je zapel:

Tujina, kruta mati, ga je vzela,
zastonj srce po njem tako vzdihuje,
zastonj bodočnost, nade oče kuje,
odšel je ko udarila bi strela.

Ne bom teh časov težkih preživela,
jesen prihaja, vsak dan hiram huje
in pot le do soseda me zmaguje,
o, ko bi iskro upanja imela!

Odhajal je od doma hrepeneče,
v slovo le roko trdo stisnil ji je,
da poiskal bi domu boljše sreče.

Temno je zdaj, le luna blede sije,
spomin prihaja svetlo, koprneče
njega gomila črne zemlje krije.

Ves utrujen po hudem boju se je nekoč sesedel pod smreko. Misel mu je ušla k materi in na kos umazanega papirja napisal pesem, ki ji je dal naslov: „Nova balada“.

„Pojdi, idi mi od hiše sinko,
to mati ti ljubeča pravi.
Nisi videl, kako so davi
odgnali staro Petelinko?“

„Ne! Od hiše rodne jaz ne grem,
ker ljubim grudo, ljubim mati,
naj pridejo, četudi črni svati,
v obraz pošastni jim vse to povem.“

Prišli so, vzela ga je črna noč.
In mati sama je doma ostala,
solzo za Janka vroče prelivala:
„O, sinko, sinko, zbeži proč!“

Preletel črni vran je lozno plan.
Kaj je? Prezgodnji mladi so grobovi,
požgani vpepeljeni so domovi...
Zavil je in pognal se znova vstran.

Ko je bilo nekoč že dano povelje za odhod v boj, je še za trenutek stekel v svojo sobo in napisal svojim fantom himno:

„V zbor, slovenski domobranci!
Do neba naš prapor zavihraj,
kliče nas ljubezen domovine
kot je dede klicala nekdam.

V boj za vero staršev sveto,
za ohranitev skrušenih domov,
za lepše srečnejše življenje,
za pesem našo, svobodo gozdov.

Kri dana bo za domovino
na polju slave in časti!
Jasno zdaj gledamo v sinjino,
bodočnost naša naj živi!

Ne bomo ocenjevali teh pesmi, toda v njih je povedal vse. Svojo ljubezen do domovine in do matere je zilil vanje in pokazal neomajno vero v zmago domobranskega boja. Iz te vere in iz te ljubezni je pokojni Janko živel, se boril in v tej ljubezni tudi umiral.

Poveljnika Janka ni več. Prazno je danes njegovo mesto, toda njegovi vojaki so sklenili, da bodo v bojih vedno prvi, saj bo pred njimi vihrala njegova svetla senca. Janko jih bo vodil v nove borbe in zmage.

Ob takem vodstvu nam ne bo težko zmagati!

IZ DRUŠTEV

Ideja nas druži

Nekoč, pred mnogimi leti, smo se odzvali klicu domovine. Stopili smo na plan, ker smo bili vzgojeni in smo zrastli na osnovi krščanske ideje. Ta ideja nas je združila na skupnem imenovalcu v borbi proti vsem sovražnikom slovenskega naroda. Nismo omahovali in ni nas bilo strah pred svinčenkami; saj smo se borili za narodove svetinje ramo ob rami z junaki, kakršnih svet malo pozna. Uspešna je bila naša borba, zmaga pa nam je bila ukradena na mednarodnih kupčijah. Junaki so padli; bili so prevarani, izdani in zločinsko pomorjeni. Zmetali so jih v kraške jame. Tako so boreci bili združeni v ideji, združeni v borbi in združeni v smrti.

Peščica nas je preživela strašno narodno tragedijo. Vsemogočni je odločil, da morajo ostati svedoki, ki bodo zanamcem in svetu pričali o junaštvu, borbi in trpljenju slovenskega naroda in o slovenskih junakih — mučencih. Zvesti svojim padlim bratom in zvesti ideji, ki nas je privedla skupaj, smo se združili v naši lastni organizaciji.

Da, ideja nas je nekoč združila na skupnem imenovalcu in ta ideja nas mora združevati tudi danes in vse dni našega življenja. Naši padli so naš vzgled, so poročstvo, da bo tudi slovenskemu narodu nekoč zasijalo sonce svobode. Oni so zagotovilo, da bodo nekoč vstali novi junaki, ki bodo osvobodili domovino okovov suženjstva. Tedaj bo zopet zaplapolala čista slovenska zastava in oznanjala, da boj in smrt tisočev nista bila zaman. Pred nami so težki časi in ne vemo, kaj nam prinese bodočnost. Zato vztrajajmo na ideji, ki nas druži, odstranjajmo malodušje in nestrpnost in bodimo eno kot smo bili nekoč pred več kot 30 leti. Ni čas omahovanja, ni čas za tenkočutnost; današnji čas nas poziva, da vztrajamo in da skupno stopamo v boj za te iste ideale, za katere je slovenski narod že toliko žrtvoval.

Glavni občni zbor naj bo naša javna manifestacija; čas, ko drug drugemu ponovno obljubimo zvestobo in sodelovanje; čas, ko ponovimo obljube, ki smo jih nekoč dali domovini in svojim soborcem. Da, občni zbor je naša manifestacija. tu je prilika, da pregledamo, v koliko smo ostali zvesti idejam svobode in da napravimo načrte in programe za bodoče delo. Če bo vsak izmed nas storil le malce za organizacijo, potem in le potem bo ta žive-la in uspevala za tiste ideale, zaradi katerih je bila ustanovljena.

za gl. odbor

Fr. Grum

21. Glavni letni občni zbor:

Kot je bilo sklenjeno in smo vas že v prejšnjih okrožnicah obvestili, se bo glavni občni zbor Tabora SPB vršil letos v Milwaukee-ju v soboto pred delavskim dnem, dne 3. septembra. Zborovanje bo v lepem parku Triglav. Iz Clevelanda in iz Kanade bodo organizirali avtobuse za prevoz udeležencev. To bo torej obenem nekak izlet članstva, ki bo brezdvoma vsem dobrodošel.

Vsi odbori in zastopstva so naprošeni, da sodelujejo tako pri pripravah kot pri poteku občnega zbora, ki bo ne le naša manifestacija in pregled naših ciljev in programov, pač pa tudi prijateljsko in družabno snidenje. V zvezi s pripravami naprošamo vse, da glavnemu odboru čimpreje dostavijo sledeče:

1.) Kratko poročilo o delovanju in stanju vaše krajevne organizacije. Ta poročila bodo vključena v zapisnik občnega zbora in iz njih bo sestavljeno situacijsko poročilo celotne organizacije.

2.) Sporočite nam imena vaših delegatov in zastopnikov.

3.) Pošljite vaše želje, predloge, probleme in kritiko v zvezi z organizacijskim delovanjem. Občni zbor je čas in kraj, da popravimo, kar je narobe, in da naredimo načrte za bodoče.

4.) Pošljite nam številčno stanje vaše organizacije in pa imena tistih članov, ki so v pretekli poslovni dobi umrli.

za gl. odbor

I. Palčič — predsednik

Zloglasni lefebvrizem...?

Kakor je poročala časnikarska agencija UPI, se je v dneh od 27. do 29. junija t. l. vršila v Cochabambi tretja narodna konferenca bolivijske diocezanske duhovščine, ki je spričo silovite propagande, kakršna je bila prav tiste dni v teku za knjigo mladih katoličanov „Molčeča Cerkev v Čile“, objavila izjavo, v kateri med drugim poudarja:

„Preučili in ugotovili smo, da je v teku prikrita infiltracija komunizma v katoliško Cerkev. Ugotovili smo tendenčne verske desviacije v ‚Nedeljskih listih‘, ki jih izdaja narodni sekretariat za liturgijo.“

Ob knjigi „Molčeča Cerkev v Čile“ pa ugotavlja:

„Delo analizira dramo čilskih katoličanov, zmedenih in zastrašenih spričo kanonične oblasti, na katero se oslanjajo škofje in duhovniki, ki so neomajno podpirali krščanskim načelom nasprotujoči socialistični režim, v katerem ni mogoče izslediti nikakšne razlike za marksističnim socializmom zvrsti, kakor ga predlagajo komunist Berlinguer v Italiji, njegov tovariš Marchais v Franciji in Carrillo v Španiji. — Na osnovi številnih dokumentov popisuje dragoceno cerkveno pomoč socializaciji Bolivije, levičarski agitaciji in gverili, kar vse nas je privedlo v žalostne dni Torresove vlade. Podčrtana je pomoč, ki sta jo temu zloglasnemu režimu nudila škof Jorge Manrique (La Paz) in kardinal José Maurer. Na drugi strani pa ta katoliška levica zahteva dejansko izobčenje sedanje vlade... —“

Poznani francoski uporni škof Lefebvre za časa svojega obiska Južne Amerike ni bil v Boliviji. Vendar se gornja izjava bolivijske diocezanske duhovščine presenetljivo sklada s tem, kar je msgr. Lefebvre ugotovil v Ecne-u (Švica) dne 7. julija t. l., ko je pribil:

„Cerkev je polna plačancev, tatov in volkov. V minulih 20 letih je Vatikan postal prijatelj naših sovražnikov. Ne bomo jim ponudili roke. Ne bomo sodelovali pri uničenju Cerkve. — Šele pred kratkim je Vatikan sprejel Janoša Kadra, ki je pobil toliko vernih Ogrov...“ (Vsaj še na „očeta“ ljubljanske metropolitane Josipa Broza-Tita in pa Hruščevega zeta se msgr. Lefebvre ni spomnil... —)

Površno vzeto, gornje ni specifična tema našega delokroga. Ni pa napak, da ostane zabeleženo kot znamenje naših dni... — —

Ena sama pot...?

Po „Time-u“ z dne 6. junija 1977 povzemamo, da je singapurski premier Lee Kuan Yew izjavil:

„Komunisti pravijo, da mnogo različnih poti vodi v socializem in to narodi radi slišijo. Na drugi strani pa se zdi, da Carter govori o eni sami poti v demokracijo... —“

DAROVALI SO:

(Od 1. 7. 1977 do 31. 7. 1977.)

...Za zavetišče:

Keršič Rudi	400
N. N.	300
Andrejk Tone	400
Amon Janez	7.000
Tičar Beno	1.000
Filipič Andrej	500
Keršič Rudi	1.800
Amon Janez	10.000
N. N., Hurlingham	2.000
N. N., Hurlingham	1.000
Amon Janez	500

v dolarjih:

N. N., Cleveland (USA) . .	215
N. N.	25
Hauptman Ivan	25

V spomin na *pok. Marijo Mikolič:*

Bat — družina	1.000
Jenko — družina	1.000

V spomin na *padle domobrance:*

Keršič Rudi	1.500
Avguštin Franc	1.000
Dolenc Vencelj	500
Intihar Matko	500
Žgajnar Jože	500
Filipič Marjan	1.000
Tomažević Lovro	1.500
N. N.	1.000

V spomin na *pok. Peter Trpina:*

Mohar Lojze — druž., USA	10
--------------------------	----

V spomin na *pok. moža Anton*

Šproca:

Šproc Berta	10.000
-----------------------	--------

Tiskovni sklad gl. TABOR:

Vester Franc	400
Homovc Franc	400
Malovrh Jože	150
Škrlič Stane	150
Šušteršič Božo	400
Prodaja vezani Tabor	5.530
Šproc Berta	5.000

(v dolarjih)

Genorio Angela	3
Meglič Ignac	3
Kastelic Jože	3
Gimpelj Matija	3
Pleško Stane (vezani Tabor)	20

Tiskovni sklad TABOR

(v dolarjih)

Kristanc Jože	3
Leben Jože	1
Vavpetič Blaž	3
Žnidaršič Jože	5
Nedved Ana st.	3
Dular Milan	3
Kolarič Rudi st.	3
Čimperman Lio	5
Cenkar Franc	2
Hren Pavle	3
Dejak Franc	2
Kolarič Rudi	2

Omahen Ignac	2	Kastelic Jože	10
Mohar Lojze	1,50	Potočnik Blaž	10
<i>Invalidski sklad Argentina:</i>			
Šterbenc Janko	400	Urbanc Peter	20
Stanjko Ivica	200	Torkar Franc	13
<i>Invalidski sklad Zveze Tabor:</i>			
<i>(v dolarjih)</i>			
Petrič John, USA	5	Ostronič Franc	5
Dejak Franc	10	Meglič Ignac	20
Žele Frank	5	Jaklič Jože	10
N. N.	215	Novak Marjan	10
Babič Lojze	5	Kastelic J., Simpson	20
Kastelic Ludvik, Kanada ...	5	Dejak Lojze	20
Grebenc Janez	10	Dejak Ignac	20
Malevič Tone	3	Jereb Jože	50
Zabukovec Dore	3	Babič Lojze	15
Palčič Ivan	10	Lamovsek Stane	5
N. N.	3	Golobič Jože	10
Matkovič Martin	3	Osredkar Franc	20
Pust Jože	5	Krnc Janez	13
Šušteršič Janez	3	Tomšič Franc	11
Cerar Jože	20	Štih Anton	10
Grebenc Jože	6	Ferkul Edi	10
Slak Florjan	10	Berkopec Stane	3
Kuk Auguštin	33	Pepevnak Franc	5
		Klemenčič Stane	5
		Škerl Franc	10
		Košir Franc	3
		Trček Ivan	3

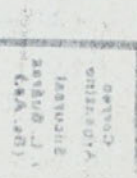
Verinov:

Spoznanje

Ostal sem sam
ves zagrenjen
in zapuščen
brez doma...

Ostal sem sam
brez svetlih sanj
pod težo spoznanj
življenja...

Ostal sem sam
zaprt v svoj svet
usahnil je cvet
ljubezni

V S E B I N A

El comunismo — nuestro enemigo de hoy, de ayer y de siempre	209
Komunizem — naš sovražnik danes, včeraj in vedno	210
Spomin na generala Rupnika (Dimitrij Jeruc)	212
V Vetrinju (Stane Buda)	216
General Leon Rupnik — Obveščevalna služba	220
Jugoslavija — poroštvo slovenske samožitnosti (J. Lovrenčič)	226
Naše mladike	230
Naši vzori	232
Iz društev	237
Za beležnico	239
Darovali so	240

